

Ecologisch onderzoek

Complex 1090 in Doorwerth

Dit rapport is gedrukt op
100% FSC-papier

Februari 2025
rapportnummer: 241994

ECOCHORE
NATUURTECHNIEK
INVENTARISATIE, ADVISERING & ONTWIKKELING

Colofon

Titel:

Ecologisch onderzoek
Complex 1090 in Doorwerth

In opdracht van:

Woningcorporatie Stichting Vivare
T.a.v. [REDACTED]
Meander 825
6825 MH ARNHEM

Uitgevoerd door:

Ecochore Natuurtechniek
Ruiterweg 8
7152 DE EIBERGEN
T 06-15904121
E info@ecochore.nl
I www.ecochore.nl

Auteur:

Collegiale toetsing: [REDACTED]

Datum:

februari 2025

Status:

definitief

Foto voorzijde:

steenmarter, gewone grootoorvleermuis,
gierzwaluw en deel van het plangebied

Correspondentie door Ecochore Natuurtechniek vindt uitsluitend plaats op digitale wijze of op FSC/PEFC gecertificeerd papier.

Ecochore Natuurtechniek werkt samen met
JIVO-Natuurtechniek aan versterking van natuur en landschap

INHOUD

INHOUD	2
1. AANLEIDING EN DOEL	1
2. BESCHRIJVING PLANGEBIED EN GEPLANEDE ACTIVITEITEN	2
2.1 GEBIEDSBESCHRIJVING.....	2
2.2 VOORGENOMEN INGREPEN.....	2
3. INVENTARISATIEOPZET	4
3.1 ONDERZOEKSMETHODIEK QUICKSCAN NATUURTOETS	4
3.2 HUISMUSONDERZOEK	4
3.3 GIERZWALUWONDERZOEK.....	5
3.4 VLEERMUISONDERZOEK	5
3.3 VOLLEDIGHEID INVENTARISATIE	6
4. ONDERZOEKSRESULTATEN.....	7
4.1 FLORA	7
4.2 (BROED)VOGELS	7
4.3 HERPETOFAUNA EN VISSSEN	10
4.4 ZOOGDIEREN.....	11
4.5 ONGEWERVELDEN	14
4.6 INVASIEVE EXOTEN	14
5. TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING.....	15
5.1 ALGEMEEN	15
5.2 FLORA	16
5.3 (BROED)VOGELS	16
5.4 HERPETOFAUNA EN VISSSEN	17
5.5 ZOOGDIEREN.....	18
5.6 ONGEWERVELDEN	19
5.7 SPECIFIEKE ZORGPLICHT	19
6. SAMENVATTING EN CONCLUSIE	20
GERAADPLEEGDE BRONNEN	22
BIJLAGEN	23
BIJLAGE 1 – VERSPREIDINGSKAARTEN.....	24
BIJLAGE 2 - TOELICHTING OMGEVINGSWET	26

1. AANLEIDING EN DOEL

Woningcorporatie Vivare heeft plannen om onderhoudswerkzaamheden uit te voeren aan de gevels van appartementencomplex Complex 1090 in de bebouwde kom van Doorwerth. Voor de geplande activiteiten is het noodzakelijk een toetsing uit te voeren in het kader van Flora- en Fauna-activiteiten Omgevingswet. In en aan gebouwen en de directe omgeving hiervan kunnen verblijfplaatsen aanwezig zijn van beschermde soorten. Ook kan er sprake zijn van beschermde (muur)flora. Om dit in kaart te brengen is het uitvoeren van een quickscan natuuronderzoek noodzakelijk. Een quickscan natuuronderzoek heeft als doel in te schatten of er binnen de invloedssfeer van de geplande activiteiten plant- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de natuurbescherming onder de Omgevingswet een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve effecten kunnen ondervinden door de voorgenomen ingrepen.

Om aan de zorgplicht te kunnen voldoen, die gesteld wordt in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) - onderdeel soortenbescherming, is aan Ecochore Natuurtechniek opdracht gegeven voor de uitvoering van een quickscan natuuronderzoek om zo de mogelijk negatieve effecten op flora en fauna in kaart te brengen. Middels een quickscan wordt een indruk verkregen van de mogelijke waarden van een plangebied voor flora en fauna en kan worden beoordeeld of voldoende verspreidingsgegevens van mogelijk aanwezige beschermde dieren en planten voorhanden is of dat nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht. Voor het plangebied is op basis van expert judgement vastgesteld dat aanvullend onderzoek naar huismus, gierzwaluw en gebouwbewonende vleermuizen noodzakelijk is om vast te stellen of deze soort(groep)en aanwezig zijn in de bebouwing. Dit rapport beschrijft de bevindingen en consequenties van het uitgevoerde quickscan natuuronderzoek en het aanvullend onderzoek naar huismus, gierzwaluw en vleermuizen.

2. BESCHRIJVING PLANGEBIED EN GEPLANE ACTIVITEITEN

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving van het plangebied en de geplande werkzaamheden weergegeven.

2.1 GEBIEDSBESCHRIJVING

Het plangebied is gelegen in Doorwerth, in de gemeente Renkum. Het betreft (een deel van) een meerlaags appartementencomplex (complex 1090). Het gebouw is gelegen aan de Richtersweg 26 t/m 180. Het plangebied ligt in de bebouwde kom van Doorwerth en wordt globaal begrenst door de Richtersweg aan de noordwestzijde, de Cardanuslaan aan de zuidwestzijde, de Waldeck Pyrmontlaan aan de noordoostzijde en een parkzone met wandelpad aan de zuidoostzijde (zie figuur 1). De directe omgeving van het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit appartementen, huizenblokken met bijbehorende tuinen, schoolgebouwen, bedrijfspanden, bosschages en openbare wegen.

De bebouwing betreft een geschakeld appartementencomplex met meerdere bouwlagen. De bovenste bouwlagen bestaan uit wooneenheden, de onderste bouwlaag bestaat uit opbergruimten. Het gebouw is opgebouwd uit gemetselde gevels en voorzien van een plat dak met dakbedekking. Rondom het gebouw zijn parkeerplaatsen, gazons en plantvakken met heesters, hagen en bomen.

Zie voor gebiedsligging figuur 1.

Figuur 1: Ligging van het plangebied: links de ligging binnen de regio (groen omkaderd) en rechts de ligging van de bebouwing binnen het plangebied (rood). Bron luchtfoto: PDOK.

2.2 VOORGENOMEN INGEPEN

Woningcorporatie Vivare heeft plannen om bij een appartementencomplex in de bebouwde kom van Doorwerth onderhoudswerkzaamheden uit te voeren en de gebouwen op te toppen. De onderhoudswerkzaamheden zullen onder andere bestaan uit:

- Vervangen van rabatdelen en enkele kozijnen;

- Herstellen van het voeg- en metselwerk;
- Na-isolatie van de spouw.

Bovenstaande is aan te merken als Ruimtelijke ingrepen en Ontwikkelingen. Op deze definitie is de afweging in het kader van de Omgevingswet (hoofdstuk 4) gebaseerd.

3. INVENTARISATIEOPZET

Dit hoofdstuk beschrijft de onderzoeksmethode voor de quickscan natuurtoets en het aanvullend onderzoek naar huismus, gierzwaluw en gebouwbewonende vleermuizen. In het aanvullend onderzoek is beoordeeld of nestlocaties van huismus en gierzwaluw en/of verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn en welke consequenties de werkzaamheden hebben op de feitelijke locaties en het duurzaam voortbestaan van de lokale populatie en individuen.

3.1 ONDERZOEKSMETHODIEK QUICKSCAN NATUURTOETS

Iedere dier- en plantgroep heeft zijn eigen methode van inventarisatie om zo een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de betekenis van het gebied voor de betreffende soorten of groepen. Om een inschatting te kunnen maken over de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en het eventuele effect van de geplande activiteiten op beschermde soorten is een quickscan natuuronderzoek uitgevoerd. Hiervoor is een eenmalig veldbezoek uitgevoerd. Er is zowel globaal gekeken naar de daadwerkelijk aanwezige flora en fauna, als naar de mogelijke waarden die het gebied herbergt voor beschermde soorten die middels een éénmalig veldbezoek niet kunnen worden vastgesteld. De nadruk van dit quickscanonderzoek ligt met name op de beoordeling van de locatie ten aanzien van huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. Tijdens het onderzoek zijn de aanwezige ecotopen intensief geïnspecteerd op aanwijzingen van beschermde of Rode Lijstgenoteerde flora en fauna. Waar nodig is gebruik gemaakt van een verrekijker.

Als aanvulling op het veldbezoek zijn verspreidingstabellen en verspreidingsatlassen, met waarnemingen van de locatie en directe omgeving, geraadpleegd op het voorkomen van beschermde of Rode Lijstgenoteerde soorten van de afgelopen 10 jaar.

Aan de hand van de resultaten van het quickscan natuuronderzoek kan worden aangegeven of nadere inventarisaties noodzakelijk zijn of dat redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de effecten op aanwezige (beschermde) flora en fauna geen bedreiging opleveren en of omgevingsvergunningen in het kader van de Omgevingswet noodzakelijk zijn.

Het veldbezoek is gecombineerd met het gericht onderzoek naar de huismus (zie tabel 1).

Bezoekdata	Begintijd	Weergesteldheid
26-04-2024	Ochtend	bewolking 1/8, droog, windkracht 1 Bft, 16°C

Tabel 1: Bezoekdata en specificaties.

3.2 HUISMUSONDERZOEK

De huismus is een soort die in Nederland in de meeste gevallen in gebouwen broedt en waarvan de nestlocaties jaarrond beschermd zijn. Voor de huismus is beoordeeld dat er mogelijk geschikte nestruimten onder de dakpannen van de bebouwing aanwezig zijn. De aan- of afwezigheid van broedende huismussen kan voldoende aannemelijk worden gemaakt middels twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei of drie gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni. Conform het Kennisdocument Huismus moet er minimaal 10 dagen tussen de veldbezoeken zitten (zie tabel 2). De inventarisatie moet bij voorkeur 's ochtends en onder gunstige weersomstandigheden plaatsvinden.

Ronde	Bezoekdata	Starttijd	Weergesteldheid
Huismus ronde 1	26-04-2024	ochtend	bewolking 1/8, droog, windkracht 1 Bft, 16°C
Huismus ronde 2	09-05-2024	ochtend	bewolking 4/8, droog, windkracht 1 Bft, 18°C

Tabel 2. Onderzoeksinspanning huismus.

Voor huismussen is gezocht naar territoriale mannetjes of nestindicerend gedrag zoals slepen met nestmateriaal, voervluchten of jonge vogels in directe relatie tot de gebouwen.

3.3 GIERZWALUWONDERZOEK

De gierzwaluw is een soort die in Nederland uitsluitend in gebouwen broedt en waarvan de nestlocaties jaarrond beschermd zijn. De bebouwing binnen het plangebied is geschikt als nestlocatie voor de gierzwaluw. De aan- of afwezigheid van broedende gierzwaluwen kan aangetoond worden middels gericht onderzoek in de periode 1 juni – 15 juli. Binnen deze periode zijn, conform het Kennisdocument Gierzwaluw, drie avondbezoeken uitgevoerd, met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen. Door de omvang van het plangebied bestond een onderzoeksrunde uit meerdere bezoeken of is het onderzoeksgebied met meerdere personen tegelijkertijd onderzocht (zie tabel 3). Het onderzoek is bij gunstige weersomstandigheden uitgevoerd.

Ronde	Bezoekdata	Starttijd	Weergesteldheid
Gierzwaluw avondronde 1	05-06-2024	1,5 uur voor zonsondergang	bewolking 2/8, droog, windkracht 1 Bft, 19°C
Gierzwaluw avondronde 2	20-06-2024	1,5 uur voor zonsondergang	bewolking 1/8, droog, windkracht 1 Bft, 20°C
Gierzwaluw avondronde 3	15-07-2024	1,5 uur voor zonsondergang	bewolking 6/8, droog, windkracht 1 Bft, 16°C

Tabel 3. Onderzoeksinspanning gierzwaluw.

Het onderzoek is uitgevoerd middels een visuele en auditieve inventarisatie waarbij gebruik is gemaakt van verrekijker en indien nodig een spiegeltje, endoscoop en geluidsnabootsing. Hierbij is gelet op nestindicerend gedrag, zoals in- en uitvliegende dieren, roepende dieren vanuit nestlocaties, aantikken van gevels en laag gierende vogels langs de bebouwing. De bezoeken zijn lopend en postend bij de bebouwing uitgevoerd.

3.4 VLEERMUISONDERZOEK

Voor het vleermuisonderzoek is als basis het vleermuisprotocol gehanteerd dat in het voorjaar van 2009 is opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus en herzien in 2021. Gezien de locatie en de te verwachten gebouwbewonende soorten, zijn conform het vleermuisprotocol, 5 bezoeken uitgevoerd (zie tabel 2). Tijdens deze bezoeken is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van vleermuizen in relatie tot de aanwezige bebouwing.

Tijdens 3 voorjaarsronden (mei-juli) is specifiek onderzoek verricht naar de aanwezige zomer- en kraamverblijfplaatsen. De twee najaarsronden (augustus-september) zijn dan gericht op het in kaart brengen van baltende dieren en paarplaatsen. De bebouwing is geschikt als massawinterverblijf voor de gewone dwergvleermuis. Om die reden is een extra onderzoeksrunde in augustus uitgevoerd. In verband met de omvang van het plangebied is het veldwerk met

meerdere personen uitgevoerd. Als vuistregel hiervoor geldt: als vanuit één positie meer dan een kwart van het onderzoeksgebied niet valt te (over)zien of te beluisteren, moet een extra waarnemer ingeschakeld worden. Daarbij geldt voor die extra waarnemer weer dezelfde regel totdat het hele onderzoeksgebied goed in beeld is.

Ronde	Bezoekdata	Starttijd	Weergesteldheid
Ochtendronde zomer- en kraamverblijven	22-07-2024	2,5 uur voor zonsopkomst	Bewolking 1/8, droog, windkracht 0 Bft, 16°C
Avondronde zomer- en kraamverblijven 1	05-06-2024	zonsondergang	bewolking 2/8, droog, windkracht 1 Bft, 19°C
Avondronde zomer- en kraamverblijven 2	20-06-2024	zonsondergang	bewolking 1/8, droog, windkracht 1 Bft, 20°C
Avondronde zomer- en kraamverblijven 3	15-07-2024	zonsondergang	bewolking 6/8, droog, windkracht 1 Bft, 16°C
Massawinterverblijf ronde 1	10-08-2024	zonsondergang	bewolking 8/8, droog, windkracht 2 Bft, 22°C
Paar- en baltsverblijven ronde 1 + massawinterverblijf ronde 2	25-08-2024	zonsondergang	Bewolking 0/8, droog, windkracht 0 Bft, 15°C
Paar- en baltsverblijven ronde 2	16-09-2024	zonsondergang	Bewolking 0/8, droog, windkracht 2 Bft, 15°C

Tabel 4. Onderzoeksinspanning vleermuisonderzoek.

Voor het in kaart brengen van vleermuizen is zowel visueel als auditief geïnventariseerd. Met behulp van een heterodyne batdetector met opname- en vertragsingsfunctie (type: Pettersson D240x, D500x, Batlogger M en Anabat Walkabout) is de echolocatie die vleermuizen uitzenden, voor ons hoorbaar gemaakt. Wanneer op basis van frequentie, klank en ritme niet met 100% zekerheid de soort bepaald kon worden, is een opname gemaakt. Door middel van de computerprogramma's Batsound, Batexplorer en Kaleidoscoop, is een nadere analyse uitgevoerd. Door de dieren ook zoveel mogelijk visueel waar te nemen is de determinatie geverifieerd en is het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld.

3.3 VOLLEDIGHEID INVENTARISATIE

Het onderzoek is conform de genoemde protocollen uitgevoerd, onder gunstige weersomstandigheden. Gezien de gehanteerde onderzoeksinspanning kan worden gesteld dat er een volledig beeld is gekregen van het gebiedsgebruik door huismus, gierzwaluw en vleermuizen.

Een inventarisatie blijft echter uiteraard een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet zijn waargenomen, terwijl dat ze (op een ander tijdstip) wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Omgevingswet vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methode en inspanning is dan ook voldoende invulling gegeven Artikel 11.27 uit de Omgevingswet, betreffende de zorgplicht (zie bijlage 2). Wat betreft het (voor)onderzoek heeft de initiatiefnemer dan ook gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Wel moet hierbij worden opgemerkt dat de houdbaarheid van verspreidingsgegevens aan een maximale periode is gebonden. De Omgevingswet hanteert een maximale bruikbaarheidsperiode van 3 jaar voor onderzoeksgegevens van flora en fauna. Na deze periode zijn de gegevens (juridisch) verouderd en dient beoordeeld te worden of de gegevens voldoende up-to-date zijn om te gebruiken bij ruimtelijke ingrepen. Voor dit alles geldt wel dat de planlocatie niet drastisch verandert waardoor nieuwe leefsituaties

kunnen zijn ontstaan. Deze afweging dient door een ter zake kundig ecooloog of het bevoegd gezag te worden beoordeeld.

4. ONDERZOEKSRESULTATEN

In dit hoofdstuk worden de bevindingen van het quickscan natuuronderzoek en het aanvullend onderzoek naar huismus, gierzwaluw en vleermuizen weergegeven. Ter aanvulling op de onderzoeksresultaten zijn verspreidingsatlassen geraadpleegd voor het uurhok waarbinnen het plangebied is gelegen: 40-21 In het volgende hoofdstuk worden de wettelijke consequenties en eventuele aanbevelingen beschreven. Voor een toelichting op de Omgevingswet wordt verwezen naar bijlage 2.

4.1 FLORA

Literatuur

Uit de omgeving zijn geen waarnemingen van beschermde plantensoorten bekend geworden. Uit de (ruime) omgeving zijn wel waarnemingen bekend geworden van de Rode Lijstsoorten bosaardbei, Duits viltkruid, fraai hertshooi en tweestijlige meidoorn.

Veldbezoek

Het plangebied bestaat uit een (deel van een) appartementencomplex in de bebouwde kom van Doorwerth. Aan de gevels van de bebouwing zijn geen bijzondere of beschermde muurvegetaties aangetroffen. De ruimte rondom de bebouwing bestaat uit gazons, plantvakken met heesters, struiken en bomen en verhard oppervlak. De natuurlijke vegetatie bestaat uit enkele algemene soorten van ruderaal en voedselrijke omstandigheden, zoals madeliefje, witte klaver, straatgras, vogelmuur, liggende vetmuur, kleeftkruid, paardenbloem sp. en kleine veldkers etc.

Binnen het plangebied zijn geen beschermde of Rode Lijstgenoteerde soorten gevonden. In het plangebied worden geen natuurlijke groeiplaatsen van beschermde of Rode Lijstgenoteerde soorten, zoals de uit de omgeving bekende soorten verwacht, door het ontbreken van geschikte groeiplaatsen.

4.2 (BROED)VOGELS

Literatuur

De Atlas van Nederlandse broedvogels laat in het uurhok waarbinnen het plangebied ligt een groot aantal waarnemingen van (algemene) broedvogels zien. Van de soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1-4 soorten) zijn verschillende broedvogels uit de omgeving bekend geworden, waaronder buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, ransuil, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespandief. Daarnaast zijn van diverse categorie 5 soorten waarnemingen bekend uit de omgeving van het plangebied, zoals blauwe reiger, boerenzwaluw, boomklever, boomkruiper, ekster, gekraagde roodstaart, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, huiszwaluw, koolmees, pimpelmees, raaf, spreeuw, torenvalk, zwarte kraai en zwarte roodstaart. De nesten van categorie 5 soorten zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Diverse uit de omgeving bekende vogelsoorten staan op de Rode Lijst, waaronder de boerenzwaluw, boomvalk, grote lijster, grauwe vliegenvanger, huismus, huiszwaluw, zeearend en zwarte mees.

Veldbezoek

Tijdens de verschillende veldbezoeken zijn in het plangebied en de directe omgeving van het plangebied enkele algemene vogelsoorten waargenomen. Het betreft soorten als boomkruiper, houtduif, kauw, koolmees, merel, roodborst, winterkoning, Turkse tortel, tjiftjaf, zwarte kraai en zwartkop. In de opgaande groenstructuren direct rondom het appartementencomplex kunnen diverse algemene soorten als boomkruiper, ekster, heggenmus, houtduif, merel, roodborst, Turkse tortel, tjiftjaf, winterkoning, zanglijster, zwarte kraai en zwartkop een nestlocatie hebben. De bebouwing in het plangebied is potentieel geschikt als nestlocatie voor enkele gebouwbewonende vogelsoorten, als gierzwaluw, huismus en zwarte roodstaart. De nestlocaties van de gierzwaluw en huismus zijn jaarrond beschermd. Om die reden is gericht onderzoek naar beide soorten uitgevoerd.

Categorie 1-4 soorten

Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van de jaarrond beschermde buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, ransuil, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespandief bekend. Tijdens gericht veldonderzoek is een nestlocatie van de gierzwaluw vastgesteld in het plangebied. Tijdens de verschillende veldbezoeken zijn in het plangebied geen overige soorten met jaarrond beschermde nesten als huismus waargenomen.

Gericht onderzoek huismus

De huismus broedt hoofdzakelijk in/aan gebouwen. De soort maakt het nest hoofdzakelijk in bebouwing, zoals de ruimten onder dakpannen, in gaten en kieren van gebouwen en in speciale nestkasten. De bebouwing in het plangebied is potentieel geschikt als nestlocatie voor de soort. Tijdens het gericht onderzoek zijn geen nestlocaties van de soort vastgesteld in het plangebied. In het plangebied is verder geen activiteit van de soort waargenomen.

Gericht onderzoek gierzwaluw

De gierzwaluw is een soort die in Nederland hoofdzakelijk in gebouwen broedt. Dit betreffen bijna altijd gebouwen in de bebouwde kom, aangezien de soort een koloniebroeder is. De gierzwaluw maakt het nest hoofdzakelijk in bebouwing, zoals de ruimten onder dakpannen, achter regenpijpen, achter betimmeringen en in speciale nestkasten en -stenen. De bebouwing in het plangebied is potentieel geschikt als nestlocatie voor de soort, mede door de aanwezigheid van nestkasten aan de gevels (zie foto 1).

Foto 1. Nestkasten voor gierzwaluw/huismus en een enkele vleermuiskast in het plangebied.

Tijdens het gericht onderzoek is één nestlocatie van de gierzwaluw vastgesteld in de bebouwing. Deze bevindt zich in één van de nestkasten aan de oostgevel van het plangebied (zie bijlage 1). In overige nestkasten en het gebouw zelf zijn geen nestlocaties van de soort aangetroffen.

Buizerd, havik, ransuil, sperwer en wespendif

De bebouwing binnen het plangebied is ongeschikt als nestlocatie voor deze boombewonende soorten met jaarrond beschermde nesten. De opgaande groenstructuren rondom het plangebied zijn door het ontbreken van voldoende rust en dekking ongeschikt als nestlocatie voor de meeste soorten. In bosschages en parkzones in de nabijheid van het plangebied kunnen wel enkele soorten als ransuil en sperwer een nestlocatie hebben. De aaneengesloten bossen rondom Doorwerth vormen het vermoedelijke broedgebied van soorten als buizerd, havik en wespendif. Incidenteel kan een overvliegende buizerd of jagende ransuil of sperwer in het plangebied verwacht worden. Van een functioneel leefgebied is binnen het plangebied echter geen sprake.

Grote gele kwikstaart

De grote gele kwikstaart leeft hoofdzakelijk langs stromend water, zoals beken. De soort nestelt vlakbij stromend water in een nis in een muur of onder een brug of bij boomwortels in oevers. Ze maken ook gebruik van speciale nestkasten. De nestlocatie bevindt zich in de meeste gevallen direct naast (of boven) het water, zoals in RWZI installaties, watermolens, bruggen en sluizen. Vanuit de omgeving zijn enkele waarnemingen van de soort bekend. Het betreft hoofdzakelijk waarnemingen van overvliegende en pleisterende exemplaren buiten de broedtijd. Door het ontbreken van geschikt leefgebied en geschikte nestlocaties is een vaste rust- en verblijfplaats (nestlocatie) van de soort uit te sluiten in het plangebied.

Steenuil

Vanuit de omgeving van het plangebied zijn enkele waarnemingen van de steenuil bekend. De steenuil leeft in kleinschalige cultuurlandschappen met een variatie aan houtwallen, heggen,

weitjes en knotbomen. In grootschalige landbouwgebieden is de steenuil afhankelijk van gevarieerde erven bij boerderijen of vrijstaande huizen. De soort broedt in allerlei natuurlijke holtes van bomen, vooral knotwilgen en oude (hoogstam)fruitbomen. Ook in rustige hoekjes of nissen van gebouwen of schuren en in speciale nestkasten (bron: Vogelbescherming Nederland). Tijdens de verschillende veldbezoeken is de soort niet waargenomen in het plangebied. Ook zijn er geen sporen aangetroffen, zoals braakballen en uitwerpselen. Het plangebied, bestaande uit een appartementencomplex in de bebouwde kom, is ongeschikt als leefgebied voor de soort. Ook geschikte nestlocaties ontbreken. Incidenteel kan een zwervend exemplaar worden waargenomen in het plangebied, maar van een functioneel leefgebied is geen sprake.

Slechtvalk

Slechtvalken broeden in Nederland hoofdzakelijk in/aan hoge gebouwen, zendmasten en hoogspanningsmasten. Incidenteel wordt ook op de grond gebroed (bron: Vogelbescherming Nederland). Meestal broedt de soort in speciaal opgehangen nestkasten. Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van de soort bekend. Het plangebied is ongeschikt als nestlocatie voor de soort, door het ontbreken van hoge gebouwen en andere geschikte nestlocaties. Het plangebied is verder ook niet van belang als leefgebied voor de soort.

Overige vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten worden niet verwacht, door het ontbreken van geschikte nestlocaties en/of geschikt leefgebied.

Categorie 5 soorten

De literatuur maakt melding van diverse categorie 5 soorten voor de omgeving van het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn de categorie 5 soorten boomkruiper, koolmees en zwarte kraai waargenomen in het plangebied en de directe omgeving. De bebouwing in het plangebied is geschikt voor een enkele soort als zwarte roodstaart, koolmees, pimpelmees en spreeuw. In groenstructuren in de omgeving kunnen enkele categorie 5 soorten als boomklever, boomkruiper, ekster, grauwe vliegenvanger, grote bonte specht en zwarte kraai broeden.

4.3 HERPETOFAUNA EN VISSSEN

Literatuur

De verspreidingskaarten van RAVON (Reptielen, Amfibieën en Vissenonderzoek Nederland) en de NDFF, laten enkele beschermde amfibieën en reptielen zien in het uurhok zien waarbinnen het plangebied gelegen is. Het betreft de soorten Alpenwatersalamander, bruine kikker, gewone pad, groene kikker sp., hazelworm, kleine watersalamander, ringslang en zandhagedis.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen, amfibieën of vissen waargenomen. Door het ontbreken van natuurlijk open water binnen het plangebied kan de aanwezigheid van (beschermde) vissen en voortplantingsbiotoop van amfibieën worden uitgesloten in het plangebied. Het plangebied bestaat uit bebouwing met daar omheen verharding, gazon en opgaande groenstructuren. Door de aanwezigheid van een enkele beekloop en vijverpartij en de uiterwaarden van de Neder-Rijn in de (ruime) omgeving van het plangebied kunnen soorten als Alpenwatersalamander, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander of ringslang incidenteel waargenomen worden in de directe omgeving van de bebouwing in het plangebied. Voor deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen, met uitzondering van de Alpenwatersalamander en de ringslang. Overige strikt beschermde soorten, zoals de in de omgeving voorkomende hazelworm en zandhagedis, worden niet verwacht door het ontbreken van geschikt leefgebied en ontbreken van populaties in de directe omgeving.

Alpenwatersalamander

Uit de omgeving van het plangebied, waaronder ook in de bebouwde kom van Doorwerth, zijn waarnemingen van de beschermde Alpenwatersalamander bekend. De soort is niet kieskeurig wat betreft het voortplantingswater. In het voorjaar is hij in allerlei typen water te vinden, zolang het niet snel stromend of rijk aan vis is. In het plangebied is geen open water aanwezig, dus van een voortplantingsbiotoop is geen sprake. De soort overwintert met name in loofbos en er kan dus wel sprake zijn van landhabitat/overwinteringsplekken in de groenstructuren in de omgeving van het plangebied. Hierdoor is een incidenteel zwervend exemplaar mogelijk, zoals ook uit de waarneming uit de bebouwde kom van Doorwerth blijkt. Van een functioneel leefgebied is echter geen sprake in het plangebied.

Ringslang

De ringslang is gebonden aan waterrijke habitats. Deze liggen veelal op zandgronden en op de overgangen van zandgrond naar veen- en kleigronden. Hij houdt zich bij voorkeur op in overgangssituaties, waar hij kan zonnen, maar ook kan schuilen. De ringslang leeft graag bij meren, poelen, beken, vijvers, slootkanten, rivieren en (veen)moerassen en in de buurt van bosranden en heideterreinen en in bermen van sporen. Structuurrijke landgoederen met waterpartijen, bosgebieden, villatuinen en gevarieerde moerassen zijn favoriet. Soms is ook langs bosranden of heideterreinen te vinden. Van de soort zijn waarnemingen bekend vanuit de beekdalen rond Doorwerth en de uiterwaarden van de Neder-Rijn, ten zuiden van de woonkern. Hierdoor wordt de soort met name aan de randen van de woonkern incidenteel waargenomen. Het plangebied is niet geschikt als leefgebied voor de soort. Voortplantingsplekken (broeihopen) zijn niet aanwezig. Incidenteel kan een rondzwervende ringslang in het plangebied worden aangetroffen, maar van een essentieel leefgebied is geen sprake.

4.4 ZOOGDIEREN

Grondgebonden zoogdieren

Literatuur

De verspreidingsgegevens van de Zoogdierverseniging geven aan dat de beschermde soorten boomarter, bunzing, bosmuis, dwergspitsmuis, egel, eekhoorn, huismuis, huisspitsmuis, mol, ree, rosse woelmuis, steenarter, veldmuis en vos voorkomen in de omgeving van het plangebied. De bunzing staat tevens op de Rode Lijst.

Veldbezoek

Tijdens de verschillende veldbezoeken zijn geen (sporen van) grondgebonden zoogdieren waargenomen in het plangebied. Het plangebied en de directe omgeving zijn geschikt leefgebied voor enkele (algemene) zoogdiersoorten als egel, konijn, steenarter en algemene muizensoorten. Incidenteel kan de ruimte rondom de bebouwing ook doorkruist worden door een soort als de boomarter, bunzing, eekhoorn, hermelijn, vos of wezel. Voor de te verwachten soorten geldt in de provincie Gelderland een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen, met uitzondering van de boomarter, bunzing, eekhoorn, hermelijn, steenarter en wezel.

Boomarter

Deze soort is bekend uit de omgeving van het plangebied. Boomarters kiezen hun rustplaatsen vaak in boomholten, konijnen-, vossen of dassenhollen, tussen boomwortels of onder takkenbossen. Nesten zitten vaak in oude spechten- of eekhoornhollen, regelmatig inrottigsholten en soms in gebouwen die in of aan de rand van het bos staan (bron: Zoogdierverseniging). Van de soort zijn diverse waarnemingen bekend vanuit de bosgebieden rondom Doorwerth (bron: NDFF). Tijdens het veldbezoek is de soort niet waargenomen. Ook zijn er geen sporen waargenomen. In

bomen direct rond het plangebied zijn ook geen holten aangetroffen. Andere potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen zijn ook niet aanwezig in het plangebied. Een vaste rust- en verblijfplaats van de boommarter kan dan ook worden uitgesloten in het plangebied.

Eekhoorn

Deze soort is bekend uit de omgeving van het plangebied. In bomen direct grenzend aan het plangebied kunnen nestplaatsen in de vorm van boomholten- en nesten, oude kraaien- of eksternesten of grote nestkasten/bosuilenkasten aanwezig zijn. Tijdens het veldbezoek zijn geen bomen met boomnesten en holten aangetroffen. Andere potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen zijn ook niet aanwezig in het plangebied.

Kleine marterachtigen

Van de kleine marterachtige bunzing zijn enkele waarnemingen bekend uit de omgeving van het plangebied. Tijdens de verschillende veldbezoeken zijn geen kleine marterachtigen waargenomen. Het plangebied, bestaande uit een gebouwencomplex, is geen geschikt leefgebied voor kleine marterachtigen. Verblijfplaatsen van deze soorten worden niet in de bebouwing verwacht. Enkele parkzones, bosschages en grote tuinen in de ruime omgeving van het plangebied, waar plaatselijk sprake is van dichte begroeiing, zijn wel geschikt leefgebied voor kleine marterachtigen te vinden. Op beschutte plekken kunnen hier verblijfplaatsen van kleine marterachtigen verwacht worden.

Steenmarter

Uit de omgeving van het plangebied zijn enkele waarnemingen van de steenmarter bekend. De steenmarter gebruikt boomholtes, takkenhopen, dichte struwelen, zolders of kruipruimtes als verblijfplaats. Maar ook spouwmuren of ruimten onder de dakbedekkingen worden gebruikt. De bebouwing in het plangebied is niet of nauwelijks geschikt als verblijfplaats voor de soort, door het ontbreken van geschikte/toegankelijke, bijvoorbeeld onder dakpannen, in de spouw of een verlaten zolder, schuur of opslagruimte. Tijdens de verschillende veldbezoeken is de soort niet waargenomen in het plangebied of de directe omgeving. In het plangebied zijn ook geen sporen gevonden. Vanuit de bewoners van het plangebied zijn geen meldingen van (overlast van) steenmarters bekend. Bij aanwezigheid van een vaste rust- en verblijfplaats van de soort in een gebouw blijft dit zelden onopgemerkt. Een vaste rust- en verblijfplaats van de steenmarter kan dan ook worden uitgesloten in het plangebied.

Vleermuizen

Literatuur

Verspreidingsgegevens van de Zoogdiervereniging vermelden het voorkomen van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis voor de omgeving van het plangebied. De laatvlieger is tevens een Rode Lijstsoort.

Gericht vleermuisonderzoek

Aangezien de bebouwing in het plangebied geschikt is als verblijfplaats voor verschillende gebouwbewonende soorten, zoals de uit de omgeving bekende gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis, is gericht vleermuisonderzoek uitgevoerd. Tijdens het gericht onderzoek zijn drie vleermuissoorten aangetroffen in het plangebied en de directe omgeving:

- Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)
- Kleine dwergvleermuis (*Pipistrellus pygmaeus*)
- Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathussii*)

In de bebouwing binnen het plangebied zijn enkele zomer- en balts- en paarverblijven van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis vastgesteld. Hieronder wordt per aangetroffen soort kort het gebiedsgebruik beschreven.

Gewone dwergvleermuis

Op verschillende locaties aan het appartementencomplex zijn 6 zomerverblijven en 6 balts- en paarverblijven van deze soort vastgesteld. In totaal gaat het om 8 unieke verblijven. Van deze unieke verblijfplaatsen betreft het hier 4 'gezamenlijke' verblijfloccaties (= combi zomer-/paarverblijfplaats), 2 zomerverblijfplaatsen en 2 paar-/baltsverblijfplaatsen: zie bijlage 1.

Aan de westgevel is een zomerverblijf aangetroffen van één exemplaar. De invliegopening bevindt zich naast de steunbalk op de galerij van de tweede verdieping. Hier is tijdens één van de veldbezoeken één exemplaar zwermend en aantikkend aan de gevel waargenomen. Aan de oostgevel is een zomerverblijf van wederom één exemplaar aangetroffen. De invliegopening bevindt zich aan de onderzijde van het kozijn. Tijdens de ochtendronde (22 juli) is hier een gewone dwergvleermuis eerst zwermend en vervolgens inkruipend waargenomen. Aan de zuidgevel zijn drie zomerverblijven van de soort aangetroffen. Hiervan geldt dat de meest westelijke verblijfplaats van deze drie zomerverblijven minimaal drie exemplaren betreft. De invliegopening bevindt zich onder een kozijn op de tweede verdieping. Ook hier zijn tijdens de ochtendronde (22 juli) inkruipende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Daarnaast is er ook een verblijfplaats van twee exemplaren aangetroffen onder de dakrand. Als laatst is op de oosthoek van deze zuidgevel nog een verblijfplaats van de soort aangetroffen. Het ging hier om één uitvliegend exemplaar. In het meest zuidelijk deel van het plangebied is nog een laatste zomerverblijf van de soort aangetroffen. Deze bevindt zich onder de dakrandbetimmering van de oostgevel. Het gaat om minimaal één exemplaar. De locaties van deze zes zomerverblijven zijn op kaart weergegeven in bijlage 1.

Op verschillende locaties langs de gevels van het appartementencomplex zijn baltsende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Omdat gewone dwergvleermuizen baltsen in vlucht en niet stationair vanaf de verblijfplaats, kon de locatie van de balts- en paarverblijfplaats niet worden vastgesteld. Van vier exemplaren is een duidelijke binding met de bebouwing in het plangebied vastgesteld. Op basis van deze waarnemingen is geconcludeerd dat zich minstens vier paarverblijfplaatsen op dezelfde plaats als vier aangetroffen zomerverblijfplaatsen bevinden.

Er zijn geen kraamverblijven van de soort vastgesteld in de bebouwing. Ook zijn geen indicaties waargenomen dat er sprake is van een massawinterverblijf in het plangebied.

Kleine dwergvleermuis

Van deze soort zijn geen verblijfplaatsen vastgesteld. Eenmaal is een foeragerend exemplaar waargenomen langs één van de gevels van de bebouwing. Er zijn geen indicaties gevonden voor een verblijfplaats van deze soort binnen het plangebied.

Ruige dwergvleermuis

Van deze soort zijn drie verschillende balts- en paarverblijfplaatsen vastgesteld in het plangebied (zie bijlage 1). In tegenstelling tot de gewone dwergvleermuizen baltsen ruige dwergvleermuizen wel grotendeels stationair vanaf hun verblijfplaats. Er wordt soms ook in vlucht gebalst nabij hun verblijfplaats. In het plangebied zijn dan ook op drie plekken baltsende exemplaren waargenomen vanuit de bebouwing en eenmaal in vlucht. Dit exemplaar vertoonde wel een duidelijke binding met de bebouwing in het plangebied. De drie balts- en paarverblijven bevinden zich in de noordelijkste gevel van het gebouw, en de twee zuidelijke gevels van het gebouw. De

waarnemingen zijn op kaart weergegeven in bijlage 1. Overige functies van deze soort zijn niet vastgesteld binnen het plangebied.

Overige vleermuissoorten zijn niet waargenomen in het plangebied en de directe omgeving.

4.5 ONGEWERVELDEN

Literatuur

Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van de beschermde sleedoorndpage bekend geworden. Er zijn verder waarnemingen van de Rode Lijstsoorten bruin blauwtje en kleine parelmoervlinder bekend uit de omgeving van het plangebied.

Veldbezoek

Tijdens de verschillende veldbezoeken zijn in het plangebied en de directe omgeving geen beschermde of Rode Lijstsoorten uit deze groep aangetroffen. Het plangebied betreft bebouwing in de bebouwde kom van Doorwerth en is voor beschermde of Rode Lijstgenoteerde ongewervelden niet of nauwelijks geschikt als leefgebied. Bij aanwezigheid van geschikte sleedoorndstruwelen in de omgeving kan er incidenteel een foeragerend exemplaar op nectarplanten rond de bebouwing worden aangetroffen, maar van een functioneel leefgebied is geen sprake. Ook Rode Lijstsoorten worden niet verwacht, met uitzondering van een zwervend exemplaar van bijvoorbeeld bruin blauwtje of kleine parelmoervlinder.

4.6 INVASIEVE EXOTEN

Tijdens het veldbezoek zijn geen invasieve exoten aangetroffen.

5. TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING

5.1 ALGEMEEN

Als gevolg van de voorgenomen ingreep in het plangebied kunnen er schadelijke handelingen optreden die leiden tot een vergunningsplichtig handeling. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Omgevingswet en/of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Omgevingswet op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van omgevingsvergunningen.

Sinds 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. De soortenbescherming zoals in deze wetgeving is opgenomen, is de opvolger van de Wet natuurbescherming uit 2017. In deze wetgeving is de bescherming van soorten opgenomen in drie artikelen:

- Artikel 11.37 Bal
- Artikel 11.46 Bal
- Artikel 11.54 Bal

Artikel 11.37 beschrijft de vogelsoorten zoals opgenomen in de Europese Vogelrichtlijn. Deze lijst omvat alle inheemse vogelsoorten. Verstoring of opzettelijke verontrusting van broedende vogels is niet toegestaan. Daarnaast zijn er enkele soorten die jaarrond gebruik maken van dezelfde broedlocaties of die afhankelijk zijn van specifieke locaties; deze locaties zijn jaarrond beschermd. Voor vogels is slechts een omgevingsvergunning mogelijk voor belangen die betrekking hebben op bescherming van flora en fauna, veiligheid voor het vliegverkeer of volksgezondheid.

Soorten die vermeld staan in artikel 11.46 betreffen soorten die zijn opgenomen in bijlage VI van de Europese Habitatrichtlijn, bijlage II van het Verdrag van Bern en bijlage I en het Verdrag van Bonn. Afhankelijk van de ingreep en het effect op beschermde soorten, kunnen nadere onderzoeken met toetsing aan de wetgeving noodzakelijk zijn. Bij eventuele negatieve effecten kan een omgevingsvergunning noodzakelijk zijn. De mogelijkheid voor omgevingsvergunning wordt getoetst aan de belangen zoals opgenomen in de Europese richtlijnen. Onder dit Artikel vallen bijvoorbeeld alle soorten vleermuizen die door de vermelding op bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn, Europese bescherming genieten. Soorten als bedoeld onder dit artikel worden in deze rapportage aangeduid als *strikt beschermde* soorten.

Soorten die vermeld staan in artikel 11.54 zijn soorten van nationaal belang. Voor deze soorten geldt een iets milder beschermingsregime. Daarnaast zijn per provincie enkele soorten op de vrijstellingslijst geplaatst voor belangen als ruimtelijke ingrepen en bestendig beheer. Afhankelijk van de aard van de werkzaamheden of doelstelling, kunnen soorten binnen dit artikel zijn vrijgesteld van omgevingsvergunning of is nader onderzoek en omgevingsvergunning noodzakelijk.

Zie voor een uitgebreidere toelichting bijlage 2.

5.2 FLORA

Binnen het plangebied zijn tijdens de quickscan geen beschermde of Rode Lijstgenoteerde plantensoorten waargenomen. Deze worden ook niet verwacht, door het ontbreken van geschikte groeiplaatsen. Voor de voorgenomen werkzaamheden is ten aanzien van vaatplanten geen omgevingsvergunning noodzakelijk.

Aangezien natuurlijk aanwezige beschermde of Rode Lijstgenoteerde soorten ontbreken is geen schade aan deze soorten te verwachten en is nader onderzoek of een omgevingsvergunning niet noodzakelijk.

5.3 (BROED)VOGELS

Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Omgevingswet. Omgevingsvergunning voor deze diergroep is in de meeste gevallen niet mogelijk. Dit betekent dat het (opzettelijk) verstoren, verontrusten, doden en anderszins van vogels en nesten in beginsel niet is toegestaan. Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Hierdoor is het sterk aan te bevelen buiten het broedseizoen te starten met de werkzaamheden, waardoor bij aanvang van het broedseizoen het verstoringseffect op vogels minimaal is.

Globaal kan worden gezegd dat de broedperiode voor de mogelijk aanwezige soorten ligt tussen maart en augustus. Doordat broedperioden jaarlijks kunnen wisselen, ze verschillen per vogelsoort en mede afhankelijk zijn van de weersgesteldheid, dient wel te worden op gemerkt dat indien broedende vogels in een andere periode van het jaar worden aangetroffen, hierbij zorgvuldig dient te worden omgegaan zodat verstoring van de broedende vogels wordt voorkomen.

Niet alle vogels maken jaarlijks een nieuw nest om te broeden. Een deel van de soorten gebruikt jaarlijks hetzelfde nest of dezelfde locatie om hun jongen groot te brengen. Ook zijn er soorten die jaarrond gebruik maken van vaste verblijfplaatsen. Voor deze soorten geldt dat de nest- of verblijflocaaties jaarrond beschermd zijn en dat inzichtelijk gemaakt moet worden welke gevolgen de werkzaamheden voor deze soorten hebben. De provincie hanteert een lijst met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn: 'Aangepaste lijst beschermde vogelnesten' - zie ook bijlage 2. De nestlocaties en vaste verblijfplaatsen van de hierin beschreven soorten zijn ook in perioden beschermd als er tijdelijk geen gebruik van de nestlocatie wordt gemaakt. De betreffende soorten zijn verdeeld in 5 categorieën.

Categorie 1-4 soorten

Aan de hand van de bevindingen van het uitgevoerde quickscan veldbezoek en het gericht onderzoek naar de huismus en gierzwaluw is vastgesteld dat er één nestlocatie van de gierzwaluw aanwezig is in het plangebied. Van de huismus zijn geen nestlocaties vastgesteld.

Gierzwaluw

De nestlocatie van deze soort bevindt zich in één van de nestkasten aan de gevel van het appartementencomplex. De nestlocaties van deze soort zijn jaarrond beschermd. In het plangebied zijn plannen om diverse onderhoudswerkzaamheden te herstellen. Hierdoor is geen sprake van fysieke aantasting van de nestlocaties. De werkzaamheden kunnen wel verstorend werken voor de gierzwaluw, door menselijke activiteit in de directe omgeving van de nestlocaties. Ook kunnen bijvoorbeeld steigers of netten het in- en uitvliegen vanuit de nestkast belemmeren. Hierdoor kunnen gierzwaluwen in hun broedsucces belemmerd worden. Dergelijke opzettelijke

verstoring is een overtreding van de Omgevingswet. Verstoring van deze nestlocaties moet voorkomen worden, bijvoorbeeld door de werkzaamheden buiten het broedseizoen van de gierzwaluw (globaal van half april t/m augustus) uit te voeren. Het aanvragen van een omgevingsvergunning en het treffen van mitigerende en/of compenserende maatregelen is niet noodzakelijk, indien tijdelijke verstoring voorkomen kan worden.

Verder zijn in het plangebied geen nestlocaties van overige vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten aanwezig. Het aanvragen van een omgevingsvergunning en het treffen van mitigerende en/of compenserende maatregelen is niet noodzakelijk voor overige jaarrond beschermde vogelnesten.

Categorie 5 soorten

In het plangebied zijn kunnen nestlocaties van enkele categorie 5 soorten verwachten worden. Ook in de directe omgeving kunnen enkele boombewonende categorie 5 soorten een nestlocatie hebben. Het betreft weinig kritische soorten, waarvoor ruim voldoende alternatieve nestlocaties aanwezig zijn in de omgeving. Er moet wel rekening gehouden worden met het broedseizoen van deze soorten.

Broedseizoen

Indien de werkzaamheden binnen de broedperiode van vogels wordt uitgevoerd, globaal genomen binnen de periode maart-augustus, is een nadere afweging door een ecooloog, gecombineerd met een veldbezoek van belang om te bepalen of nestlocaties in de bebouwing en directe omgeving aanwezig zijn en/of dat door de werkzaamheden verstoring kan optreden en op welke wijze eventuele verstoring van broedende vogels kan worden voorkomen. Buiten deze periode is geen nadere inspectie of afweging noodzakelijk.

In het plangebied is sprake van een jaarrond beschermde nestlocatie van de gierzwaluw, in een nestkast aan de gevel van de bebouwing. Door de geplande werkzaamheden kan sprake zijn van negatieve effecten op deze vaste rust- en verblijfplaats. Indien dit voorkomen kan worden is het aanvragen van een Omgevingsvergunning Flora- en fauna-activiteit en het treffen van mitigerende maatregelen niet noodzakelijk voor de gierzwaluw.

Indien de werkzaamheden binnen het broedseizoen starten of worden uitgevoerd (globaal genomen maart-augustus), kunnen tevens maatregelen noodzakelijk zijn om te voorkomen dat door de werkzaamheden overige broedvogels worden verstoord, doordat enkele soorten als broedvogel niet zijn uit te sluiten. Dit dient door een ecooloog te worden beoordeeld.

5.4 HERPETOFAUNA EN VISSSEN

Binnen het plangebied zijn geen leefgebieden als voortplantings- of essentiële winterbiotopen van strikt beschermde amfibieën, reptielen of vissen aanwezig. In de directe omgeving van het plangebied is incidenteel een zwervende algemene amfibieën- of reptielensoort als Alpenwatersalamander, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en ringslang niet uit te sluiten. Van een functioneel leefgebied is geen sprake.

Doordat strikt beschermde amfibieën, reptielen en vissen kunnen worden uitgesloten, is geen nader onderzoek of omgevingsvergunning noodzakelijk voor deze soortgroepen.

5.5 ZOOGDIEREN

Grondgebonden zoogdieren

Binnen het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen of essentiële leefgebieden van strikt beschermde grondgebonden zoogdiersoorten aanwezig. In de directe omgeving van de bebouwing is incidenteel een passerend exemplaar van bijvoorbeeld een boomarter, bunzing, eekhoorn, egel, hermelijn, konijn, steenarter, wezel of algemene muizensoorten mogelijk. Deze soorten zijn, met uitzondering van de boomarter, bunzing, eekhoorn, hermelijn, steenarter en wezel, vrijgesteld van vergunningsaanvraag bij ruimtelijke ingrepen. Van deze soorten is echter geen sprake van een verblijfplaats of functioneel leefgebied binnen het plangebied. Negatieve effecten zijn niet aan de orde door de geplande werkzaamheden.

Doordat strikt beschermde grondgebonden zoogdieren kunnen worden uitgesloten, is geen nader onderzoek of omgevingsvergunning noodzakelijk voor deze soortgroep.

Vleermuizen

De verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd conform artikel 11.46 Bal. Uit het gericht onderzoek is gebleken dat er 6 unieke verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en 3 verblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis aanwezig zijn in de bebouwing binnen het plangebied. De verblijfplaatsen van deze soorten zijn jaarrond beschermd conform artikel 11.46 Bal. De verblijfplaatsen bevinden zich vermoedelijk in de spouwmuur of de dakconstructie van het appartementencomplex. Er zijn plannen om diverse onderhoudswerkzaamheden uit te voeren. De invliegopeningen naar de aangetroffen verblijfplaatsen bevinden zich onder de dakranden en onder kozijnen. Het vervangen van rabatdelen en enkele kozijnen, het herstellen van het voeg- en metselwerk en het na-isoleren van de spouw leidt zeer waarschijnlijk tot een permanent negatief effect op de aanwezige verblijfplaatsen, bijvoorbeeld door vernietiging van verblijfruimten, afdichten van invliegopeningen of aantasting van het microklimaat. Er kan daarnaast ook sprake zijn van een tijdelijk negatief effect, bijvoorbeeld door het tijdelijk onbereikbaar zijn van de verblijfplaats door steigers, netten of tijdelijke bouwverlichting.

Door de jaarrond beschermde status van de verblijfplaatsen conform artikel 11.46 Bal, leiden de handelingen daardoor aannemelijk tot een overtreding van de Omgevingswet. Om negatieve effecten te voorkomen is het aanvragen van een Omgevingsvergunning Flora- en fauna-activiteit en het treffen van mitigerende maatregelen noodzakelijk voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. De basis voor een dergelijke vergunningsaanvraag is een projectplan, waarin tijdelijke en permanente mitigerende maatregelen worden beschreven. De maatregelen moeten zijn gericht op het minimaliseren van de negatieve effecten en het aanbieden van zowel tijdelijke als permanente alternatieven voor de aanwezige verblijfplaatsen die negatieve effecten ondervinden van de geplande werkzaamheden.

Compenserende en mitigerende maatregelen

Doordat het aantal verblijfplaatsen tijdens en na de werkzaamheden niet mag afnemen, is het noodzakelijk om vooraf te zoeken naar mogelijkheden voor alternatieve verblijfplaatsen. Hierbij kan gedacht worden aan tijdelijke vleermuiskasten in de directe omgeving. In verband met gewinning dienen deze tijdelijke verblijfplaatsen circa 3 maanden in het actieve seizoen (april-oktober) aanwezig te zijn, voordat de bestaande verblijfplaatsen kunnen worden verwijderd. Tijdens de activiteiten moeten nieuwe, permanente verblijfplaatsen worden gecreëerd in de bebouwing. Voor zowel de tijdelijke als de permanent vervangende verblijfplaatsen dient een factor 4 te worden gehanteerd. Ook zullen voorafgaande aan de geplande werkzaamheden werende maatregelen getroffen moeten worden om eventueel aanwezige vleermuizen passief te verjagen. Bovenstaande maatregelen zijn afhankelijk van de exacte methode van uitvoering en

mogelijkheden bij de gebouwen. De uit te voeren stappen dienen te worden uitgewerkt in het projectplan ten behoeve van de vergunningsaanvraag.

In de bebouwing zijn meerdere verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis aanwezig. Het aanvragen van een omgevingsvergunning en het treffen van mitigerende en/of compenserende maatregelen is noodzakelijk voor deze soorten.

5.6 ONGEWERVELDEN

Het plangebied vormt geen geschikt voortplantings- of leefgebied voor beschermde en Rode Lijstgenoteerde vlinders, libellen en overige ongewervelden. Beschermde soorten zijn niet te verwachten aangezien de soorten van deze groepen veelal erg kritisch zijn op het biotoop. Biotopen voor beschermde soorten ontbreken binnen het plangebied. Voor de groep ongewervelden zijn voor de huidige plannen geen nadere maatregelen of omgevingsvergunning noodzakelijk.

Ten aanzien van beschermde ongewervelden zijn geen nadere maatregelen of vervolgstappen als nader onderzoek of omgevingsvergunning noodzakelijk.

5.7 SPECIFIEKE ZORGPLICHT

Onder de specifieke zorgplicht (zie bijlage 2) vallen de in Nederland in het wild levende vogelsoorten zoals opgenomen in bijlage I van de Vogelrichtlijn, en de niet in de bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 2.4, tweede lid, van de Vogelrichtlijn. Verder vallen hieronder de soorten uit bijlagen II, IV en V van de Habitatrichtlijn en dier- en plantensoorten zoals genoemd in de Rode Lijsten. Dit betreft bijvoorbeeld nagenoeg alle grondgebonden zoogdieren, alle vleermuizen, amfibieën, reptielen en dergelijke.

Door te voldoen aan de algemene zorgplicht kan worden gesteld dat zorgvuldig wordt gewerkt en nadelige gevolgen aan aanwezige al dan niet beschermde en Rode Lijstgenoteerde soorten wordt voorkomen.

Rode Lijstgenoteerde soorten

Uit actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van Rode Lijstsoorten vaatplanten, vogels, zoogdieren en dagvlinders bekend geworden uit de omgeving van het plangebied. Rode Lijstsoorten vogels en zoogdieren zijn tevens wettelijk beschermd en reeds behandeld in paragraaf 4.3 en 4.5.

Natuurlijke groeiplaatsen van planten van de Rode Lijst worden niet verwacht in het plangebied en de directe omgeving. Ook dagvlinders van de Rode Lijst worden hier niet verwacht. Het treffen van voorzorgsmaatregelen is niet aan de orde voor deze soortgroepen.

6. SAMENVATTING EN CONCLUSIE

Er zijn plannen voor het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden bij een appartementencomplex in Doorwerth.

In het plangebied is een natuuronderzoek uitgevoerd in de vorm van een quickscan en gericht onderzoek naar huismus, gierzwaluw en gebouwbewonende vleermuizen. Aan de hand van de hierdoor verkregen gegevens, aangevuld met literatuuronderzoek, is een goed beeld ontstaan van de waarde van het plangebied voor beschermde dier- en plantsoorten.

Flora

Natuurlijk aanwezig beschermde soorten ontbreken binnen het plangebied. Hierdoor is geen schade aan beschermde soorten te verwachten en is nader onderzoek of een Omgevingsvergunning Flora- en fauna-activiteit niet noodzakelijk. Algemene zorgplichtmaatregelen of specifieke zorgplichtmaatregelen voor Rode Lijstsoorten zijn eveneens niet aan de orde.

Vogels

In het plangebied is sprake van een jaarrond beschermde nestlocatie van de gierzwaluw, in een nestkast aan de gevel van de bebouwing. Door de geplande werkzaamheden kan sprake zijn van negatieve effecten op deze vaste rust- en verblijfplaats. Indien dit voorkomen kan worden is het aanvragen van een Omgevingsvergunning Flora- en fauna-activiteit en het treffen van mitigerende maatregelen niet noodzakelijk voor de gierzwaluw.

Binnen het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nestlocaties van de huismus of overige vogelsoorten met jaarrond beschermde nestlocaties aanwezig. Het aanvragen van een Omgevingsvergunning Flora- en fauna-activiteit en het treffen van mitigerende en/of compenserende maatregelen is niet noodzakelijk voor de huismus en overige soorten.

Indien de werkzaamheden binnen het broedseizoen starten of worden uitgevoerd (globaal genomen maart-augustus), kunnen aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn om te voorkomen dat door de werkzaamheden overige broedvogels worden verstoord, doordat enkele soorten als broedvogel niet zijn uit te sluiten. Dit dient door een ecooloog te worden beoordeeld.

Herpetofauna en vissen

Doordat strikt beschermde amfibieën, reptielen en vissen kunnen worden uitgesloten, is geen nader onderzoek of Omgevingsvergunning Flora- en fauna-activiteit noodzakelijk voor deze soortgroepen.

Grondgebonden zoogdieren

Doordat strikt beschermde soorten kunnen worden uitgesloten, is geen nader onderzoek of omgevingsvergunning noodzakelijk voor deze soortgroep.

Vleermuizen

In het plangebied bevinden zich in totaal 9 verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Door de geplande werkzaamheden kan sprake zijn van negatieve effecten op deze verblijfplaatsen. Indien dit voorkomen kan worden is het aanvragen van een Omgevingsvergunning Flora- en fauna-activiteit en het treffen van mitigerende maatregelen niet noodzakelijk voor beide vleermuissoorten.

Ongewervelden

Beschermden soorten ongewervelde diersoorten worden niet verwacht in het plangebied. Hierdoor is nader onderzoek of een omgevingsvergunning niet noodzakelijk. Algemene of specifieke zorgplichtmaatregelen voor Rode Lijstsoorten zijn eveneens niet aan de orde.

Samenvatting

Voor de geplande activiteiten in het plangebied zijn onderstaande aandachtspunten van toepassing:

- Het aanvragen van een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit en het treffen van mitigerende en/of compenserende maatregelen is niet noodzakelijk, wanneer negatieve effecten op de gierzwaluw voorkomen kunnen worden.
- Het aanvragen van een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit en het treffen van mitigerende en/of compenserende maatregelen is noodzakelijk voor gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.
- Bij werkzaamheden moet altijd rekening gehouden worden met (overige) broedvogels. De werkzaamheden moeten buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, of er moet voorkomen worden dat nesten worden aangetast of verstoord.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Literatuur

Bekker J.P, P. Twisk & A. Diepenbeek (2010). Veldgids Europese zoogdieren. KNNV uitgeverij.

BIJ12 (2024). Kennisdocument gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2024/04/Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-versie-2.0.pdf>.

BIJ12 (2024). Kennisdocument kleine marterachtigen – bunzing – hermelijn – wezel. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2024/01/Kennisdocument-kleine-marterachtigen.pdf>.

BIJ12 (2023). Kennisdocument gierzwaluw *Apus apus*. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2023/11/Kennisdocument-Gierzwaluw.pdf>.

E.J. Weeda et al. (2003). Nederlandse Ecologische Flora – Wilde planten en hun relaties. KNNV uitgeverij.

H. Limpens et al. (1997). Atlas van de Nederlandse Vleermuizen – Onderzoek naar verspreiding en ecologie; KNNV-uitgeverij.

Sparrius, L.B., Odé, B. & Beringen, R. (2013) Basisrapport voor de Rode Lijst Vaatplanten 2012. FLORON-rapport 57. FLORON, Nijmegen.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Geraadpleegd van <https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol>.

Internetbronnen

Ministerie van EZ (<http://mineleni.nederlandsesoorten.nl>)

RAVON, website met soortinformatie over reptielen, amfibieën en vissen (<https://www.ravon.nl>)

Verspreidingsatlas.nl, website met verspreiding van soorten in Nederland (<https://www.verspreidingsatlas.nl/>)

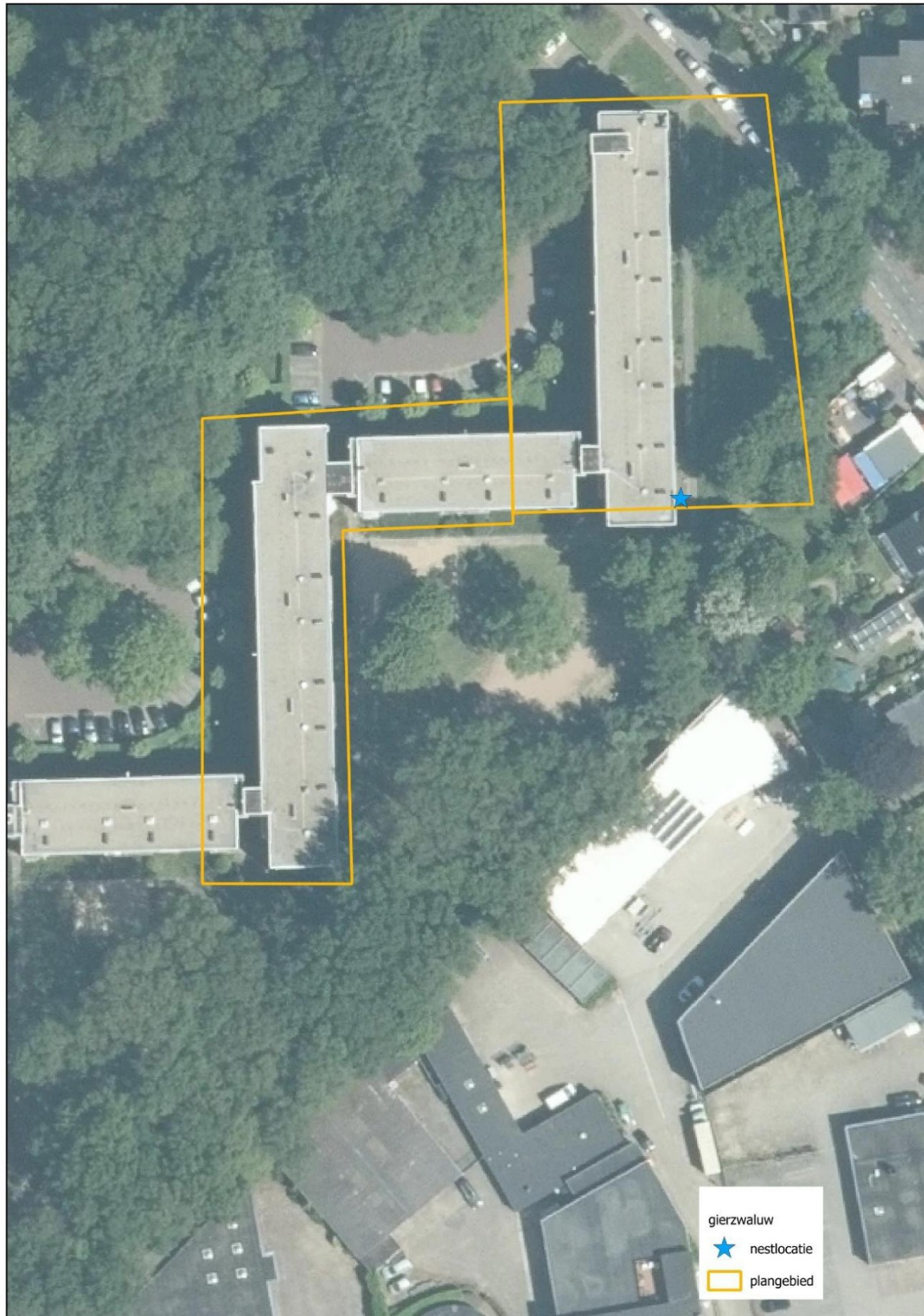
BIJLAGEN

Bijlage 1: Verspreidingskaarten

Bijlage 2: Toelichting Omgevingswet

BIJLAGE 1 – VERSPREIDINGSKAARTEN

Gierzwaluw

Vleermuizen

BIJLAGE 2 - TOELICHTING OMGEVINGSWET

Omgevingswet

AFDELING 2.6 BIJZONDERE TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

§ 2.6.3 Bijzondere bevoegdheden natuur en landschap

Artikel 2.44 (aanwijzing natuurgebieden en landschappen)

1. Onze Minister voor Natuur en Stikstof wijst ter uitvoering van de vogelrichtlijn of de habitatrichtlijn Natura 2000-gebieden aan en stelt daarbij instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden vast.
2. Onze Minister voor Natuur en Stikstof kan ter uitvoering van de vogelrichtlijn of de habitatrichtlijn bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen en instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden vaststellen.
3. Onze Minister voor Natuur en Stikstof kan nationale parken aanwijzen.
4. Bij omgevingsverordening worden de gebieden aangewezen die behoren tot het natuurnetwerk Nederland.
5. Bij omgevingsverordening kunnen gebieden, met uitzondering van Natura 2000- gebieden of gebieden als bedoeld in het vierde lid, worden aangewezen als bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen.

AFDELING 5.1 DE OMGEVINGSVERGUNNING

§ 5.1.1 Verbodsbepalingen

Artikel 5.1 (omgevingsvergunningplichtige activiteiten wet)

(In de Wet natuurbescherming artikel 2.7)

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:
 - a. een afwijkomgevingsplanactiviteit,
 - b. een rijksmonumentenactiviteit,
 - c. een ontgrondingsactiviteit,
 - d. een stortingsactiviteit op zee,
 - e. een Natura 2000-activiteit,
 - f. een jachtgeweeractiviteit,
 - g. een valkeniersactiviteit, tenzij het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.
2. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:
 - a. een bouwactiviteit,
 - b. een milieubelastende activiteit,
 - c. een lozingsactiviteit op:
 - 1°. een oppervlaktewaterlichaam,
 - 2°. een zuiveringstechnisch werk,
 - d. een wateronttrekkingsactiviteit,
 - e. een mijnbouwlocatieactiviteit,
 - f. een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot:
 - 1°. een weg,
 - 2°. een waterstaatswerk,
 - 3°. een luchthaven,
 - 4°. een hoofdspoorweg, lokale spoorweg of bijzondere spoorweg,
 - 5°. een installatie in een waterstaatswerk,
 - g. een flora- en fauna-activiteit, voor zover het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.

§ 5.1.2 Reikwijdte aanvraag omgevingsvergunning en aanwijzing bevoegd gezag

Artikel 5.7 (aanvraag los of gelijktijdig)

1. Een aanvraag om een omgevingsvergunning kan naar keuze van de aanvrager op een of meer activiteiten betrekking hebben.
2. Met het oog op een doelmatig waterbeheer wordt een omgevingsvergunning voor wateractiviteiten, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen, los aangevraagd van de omgevingsvergunning voor andere activiteiten als bedoeld in de artikelen 5.1 en 5.4.
3. Een omgevingsvergunning voor een activiteit waarbij de locatie van ondergeschikt belang is, wordt, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen, los aangevraagd van de omgevingsvergunning voor andere activiteiten.
4. Een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit en een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit, met uitzondering van een als wateractiviteit aan te merken beperkingengebiedactiviteit, worden gelijktijdig aangevraagd als:
 - a. die activiteiten betrekking hebben op dezelfde ippc-installatie, of
 - b. op die activiteiten de Seveso-richtlijn van toepassing is.
5. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op aanvragen om wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning.

Besluit kwaliteit leefomgeving

AFDELING 7.3 INSTRUCTIEREGELS MET HET OOG OP NATUURBESCHERMING

§ 7.3.1 Natuurnetwerk Nederland

Artikel 7.6 (aanwijzing en begrenzing natuurnetwerk Nederland)

1. Bij omgevingsverordening worden de gebieden die het natuurnetwerk Nederland, bedoeld in artikel 2.44, vierde lid, van de wet, vormen, aangewezen en wordt de geometrische begrenzing daarvan vastgelegd.
2. De militaire terreinen OT De Haar, OT De Vlasakkers, OT Havelte West, OT Leusderheide, OT Marnewaard en OT Oirschotse Heide, genoemd in bijlage XIV, onder A, waarvan de geometrische begrenzing bij ministeriële regeling is vastgelegd, maken geen deel uit van het natuurnetwerk Nederland.

Artikel 7.8 (beschermingsregime)

1. Bij omgevingsverordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk Nederland regels gesteld over:
 - a. regels in omgevingsplannen als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de wet; en
 - b. projectbesluiten als bedoeld in artikel 2.23, eerste lid, aanhef en onder a, onder 4°, van de wet.
2. De regels verzekeren in ieder geval dat de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan, dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk wordt behouden en dat, als binnen het natuurnetwerk activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het natuurnetwerk, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven.
3. Over militaire terreinen en terreinen met een militair object als bedoeld in artikel 5.150, eerste lid, binnen het natuurnetwerk Nederland worden bij omgevingsverordening alleen regels gesteld

die verzekeren dat tijdige compensatie plaatsvindt van de nadelige gevolgen voor het natuurnetwerk door terreinverharding en bouwactiviteiten op die terreinen.

Besluit activiteiten leefomgeving

AFDELING 11.1 ACTIVITEITEN MET MOGELIJKE GEVOLGEN VOOR NATURA 2000-GEBIEDEN OF BIJZONDERE NATIONALE NATUURGEBIEDEN

§ 11.1.1 Algemeen

Artikel 11.6 (specifieke zorgplicht)

1. Degene die een activiteit als bedoeld in artikel 11.1, eerste lid, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor het belang, bedoeld in artikel 11.2, is verplicht:

- a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2. De plicht, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat:

- a. voorafgaand aan het verrichten van activiteiten in, of in de directe nabijheid van een Natura 2000- gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kennis wordt genomen van de informatie in het aanwijzingsbesluit van het gebied over de leefgebieden voor vogelsoorten, natuurlijke habitats en habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen en de daarvoor geldende instandhoudingsdoelstellingen;
- b. wordt nagegaan of op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen kunnen worden uitgesloten;
- c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor de leefgebieden, natuurlijke habitats en habitats van soorten, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen;
- d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om verslechterende of significant verstorende gevolgen, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, voor het betrokken gebied te voorkomen;
- e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
- f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen als zich, ondanks de getroffen maatregelen, verslechterende of significant verstorende gevolgen voordoen voor de leefgebieden, natuurlijke habitats of habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

AFDELING 11.2 ACTIVITEITEN MET BETREKKING TOT DIEREN OF PLANTEN IN HET WILD

§ 11.2.1 Algemeen

Artikel 11.27 (specifieke zorgplicht)

1. Degene die een flora- en fauna-activiteit of een activiteit als bedoeld in artikel 11.22, eerste lid, onder b tot en met g, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 11.23, is verplicht:

- a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
 - b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
 - c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
2. Voor flora- en fauna-activiteiten houdt deze plicht in ieder geval in dat:
- a. voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie van:
 - 1°. van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten, genoemd in bijlage I bij de Vogelrichtlijn, en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van die richtlijn;
 - 2°. van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de Habitatrichtlijn;
 - 3°. dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX of in de rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19, vijfde lid, onder a, onder 3°, van de wet; en
 - 4°. voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats;
 - b. als deze aanwijzingen er zijn: wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
 - c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
 - d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen;
 - e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
 - f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen.
3. Voor de uitoefening van de jacht en activiteiten om populaties van in het wild levende dieren te beheren of om schade door dieren te bestrijden houdt deze plicht in ieder geval in, dat een ieder die een in het wild levend dier doodt of vangt voorkomt dat het dier onnodig lijdt.

Artikel 11.28 (voorkomen onnodig lijden van dieren)

Een ieder die een in het wild levend dier doodt of vangt, voorkomt dat het dier onnodig lijdt.

§ 11.2.3 Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning soorten habitatrichtlijn

Artikel 11.46 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten habitatrichtlijn: schadelijke handelingen)

(In de Wet natuurbescherming artikel 3.5)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:
 - a. het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
 - b. het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;

- c. het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
 - d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en e. het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.
2. Het verbod geldt niet als: a. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan artikel 16, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of b. de activiteit uitvoering geeft aan: 1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of 2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.
3. Onder de soorten, bedoeld in het eerste lid, onder a, worden niet begrepen de soorten, bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn.

§ 11.2.4 Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning andere soorten

Artikel 11.54 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen andere soorten: schadelijke handelingen) (In de Wet natuurbescherming artikel 3.10)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:
- a. het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
 - b. het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a; en
 - c. het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.
2. Het verbod geldt niet als:
- a. het gaat om het doden of vangen van de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis, of om het beschadigen of vernielen van hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden;
 - b. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de eisen die zijn opgenomen artikel 8.74I van het Besluit kwaliteit leefomgeving; of
 - c. de activiteit deel uitmaakt van:
 - 1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
 - 2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.

Vogels

Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Omgevingswet beschermd. Tijdens werkzaamheden of evenementen dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Omgevingswet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11.37 Bal. Voor deze soorten is geen vergunning nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze groep is opgedeeld in enkele categorieën waarop de verbodsbepalingen van artikel 11.37 jaarrond van kracht zijn:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Het betreft de vogelsoorten:

 Boomvalk	(<i>Falco subbuteo</i>)
 Buizerd	(<i>Buteo buteo</i>)
 Gierzwaluw	(<i>Apus apus</i>)
 Grote gele kwikstaart	(<i>Motacilla cinerea</i>)
 Havik	(<i>Accipiter gentilis</i>)
 Huismus	(<i>Passer domesticus</i>)
 Kerkuil	(<i>Tyto alba</i>)
 Oehoe	(<i>Bubo bubo</i>)
 Ooievaar	(<i>Ciconia ciconia</i>)
 Ransuil	(<i>Asio otus</i>)
 Roek	(<i>Corvus frugilegus</i>)
 Slechtvalk	(<i>Falco peregrinus</i>)
 Sperwer	(<i>Accipiter nisus</i>)
 Steenuil	(<i>Athene noctua</i>)
 Wespandief	(<i>Pernis apivorus</i>)
 Zwarte wouw	(<i>Milvus migrans</i>)

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet strikt beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.